

Tisková zpráva Lucemburk 16. ledna 2023

Objem nebezpečného odpadu v EU se stále zvyšuje

Navzdory opatřením EU, která mají omezit jeho vznik, se objem nebezpečného odpadu vyprodukovaného v EU od roku 2004 nepřetržitě zvyšuje. Dnes zveřejněný přezkum Evropského účetního dvora osvětluje stávající i budoucí výzvy při nakládání s nebezpečným odpadem: zlepšení klasifikace, zajištění sledovatelnosti, zvýšení recyklace a boj s nezákonným obchodováním, které je stále výnosným podnikáním.

„Produkce nebezpečného odpadu roste a EU se tímto problémem musí zabývat,“ uvedla členka Evropského účetního dvora odpovědná za přezkum Eva Lindströmová. „Nejvíce preferovanými způsoby nakládání s nebezpečným odpadem jsou recyklace a energetické využití. Odstraňování odpadů by se mělo využívat jen jako krajní možnost. Avšak více než 50 % nebezpečného odpadu v EU se stále pouze odstraňuje. V tomto přezkumu ukazujeme, že prevence nebezpečného odpadu a nakládání s ním jsou stále náročné, ale nabízejí i příležitosti“.

Nejlepším způsobem, jak řešit problematiku nebezpečného odpadu, je především předcházet jeho vzniku. To je prioritou EU již od roku 1991. Dosavadní opatření EU se zaměřovala na ovlivňování toho, jak hospodářské subjekty navrhují a vyrábějí výrobky, na odpovědnost znečišťovatelů za jejich odpady a na poskytování lepších informací spotřebitelům. Navzdory těmto iniciativám objem nebezpečného odpadu vyprodukovaného v EU neklesá.

Nebezpečný odpad se musí zpracovávat ve zvláštních zpracovatelských zařízeních za dodržování přísných pravidel a požadavků na bezpečnost. Z toho plynoucí administrativní zátěž a vyšší náklady hospodářských subjektů vytvářejí riziko nezákonného obchodování s nebezpečným odpadem, při němž subjekty vyprodukovaný odpad nevykáží jako nebezpečný a nezákonně jej uloží nebo jej nezákonně přepraví jinam. Auditoři zdůrazňují, že pokud by se nebezpečný odpad řádně klasifikoval a sledoval, mohlo by to pomoci zabránit jeho nesprávnému zpracování a obcházení předpisů, avšak konstatují, že nebezpečný odpad se v různých členských státech klasifikuje odlišně. Auditoři uvádějí, že také Evropská komise by mohla zvýšit své úsilí při sjednocování příslušných právních předpisů EU. Sladění vnitrostátních elektronických registrů nebezpečného odpadu s plánovaným evropským registrem přepravy odpadů by mohlo zvýšit účinnost sledování nebezpečného odpadu během jeho životního cyklu.

Ideálně by se měl nebezpečný odpad připravit k opětovnému použití nebo by se měl recyklovat. Mnoho nebezpečného odpadu se však k opětovnému využití nehodí a recyklaci omezují technické obtíže a nedostatek tržních příležitostí pro její výsledky. Auditoři v přezkumu poukazují na to, že lepší technologie a kapacita recyklace by nabídly příležitosti spočívající například ve využití kritických surovin z elektronických zařízení a dalšího odpadu, které by tak podporovalo strategickou autonomii EU.

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních bodech přezkumu přijatého Evropským účetním dvorem. Plné znění přezkumu je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Nezákonné obchodování s nebezpečným odpadem a jeho ukládání zůstává výnosným podnikáním: roční příjmy jen z nezákonného obchodování se odhadují na 1,5 miliardy EUR až 1,8 miliardy EUR. Odhalení, vyšetřování a stíhání jsou zřídka a pokuty nízké.

Možnosti nezákonného obchodování s nebezpečným odpadem by mohlo omezit využití digitalizace k lepšímu sledování nebezpečného odpadu a boji proti nepravdivým prohlášením, a více odrazující sankční mechanismus. K omezení nezákonného obchodování s nebezpečným odpadem by mohl dále přispět zákaz veškeré přepravy odpadů určených k odstranění, který Komise navrhla v roce 2021.

Základní informace

V předpisech EU se nebezpečný odpad definuje jako odpad, který vykazuje jednu nebo více nebezpečných vlastností. Nebezpečné odpady mohou být například výbušné, dráždivé nebo toxické. Nebezpečný odpad může ohrožovat lidské zdraví a životní prostředí.

75 % nebezpečného odpadu vzniklého v EU připadá společně na zpracovatelský průmysl (zejména kovů), úpravu vody, zpracování odpadu, stavebnictví a těžbu. Nebezpečný odpad může vznikat také v domácnostech (například určitá léčiva, použité baterie, čisticí prostředky, elektronická zařízení).

V oblasti nakládání s odpady odpovídají za dodržování předpisů EU na vnitrostátní úrovni země EU. Proti členským státům, které neprovedly požadavky EU ve vnitrostátním právu nebo nedodržují předpisy EU, zahájila Komise řadu řízení o nesplnění povinnosti. Komise má obecný přehled o financování, které EU na nakládání s odpady poskytuje, přičemž v programovém období 2014–2020 bylo na tuto oblast, avšak nikoli konkrétně na nebezpečný odpad, přiděleno 4,3 miliardy EUR. Z dostupných údajů vyplývá, že toto financování se poskytovalo převážně z programu Horizont 2020 pro výzkum a budování kapacit. Druhý největší příspěvek určený na financování nakládání s nebezpečným odpadem se poskytuje z Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj. Rozpočet EU doplňují také Nástroj pro oživení a odolnost a Evropská investiční banka, které nakládání s odpady, včetně nebezpečného odpadu, také financují. Od přijetí nařízení o taxonomii v roce 2020 přestala EU financovat spalování nebezpečného odpadu a jeho ukládání na skládky, neboť tyto činnosti se pokládají za neudržitelné. Namísto toho podporuje Komise recyklační činnosti.

Tento dokument není zprávou o auditu, ale jde o přezkum vycházející z veřejně dostupných informací nebo z materiálů shromážděných zvláště k tomuto účelu. Předchozí publikace EÚD v této oblasti se týkají [zásady „znečišťovatel platí“](#), [elektrického a elektronického odpadu](#) a [plastového odpadu](#).

Přezkum EÚD „*Opatření EU proti rostoucímu množství nebezpečného odpadu*“ je k dispozici na [internetové stránce EÚD](#).

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224